

FESTES DE LA CINTA 2015 Es podrà veure a partir del dijous vinent a la Casa dels Gegants

Trobat l'esquelet de la tercera cucafera de Tortosa, desapareguda durant dècades

TORTOSA Marina Pallàs

S'ha resolt el misteri que envoltava la desaparició de la tercera cucafera de Tortosa. Durant la dècada dels 70, Tortosa treia a passejar les seues tres cucaferes durant les diades assenyalades i festivitats. Un any, una ja no va sortir i no se'n va tornar a saber res més. Ara, el seu esquelet ha aparegut al balneari del Porcar, als jardins del Príncep.

De com ha anat a parar allà una estructura d'aproximadament 2,15 metres d'ample per 3,5 de llarg i 1,90 d'altura, en dóna la resposta Domingo Tomàs, regidor de Festes: **"Durant un temps allò va ser un antic magatzem de la brigada municipal on guardaven fanals, senyals de trànsit..., i tot el que no s'usa acaba quedant en un racó"**.

El regidor explica que el més pro-

bable és que ningú provoqués la desaparició de la tercera cucafera intencionadament, sinó que, com es guardava desmuntada per parts, un any ja no va sortir per motius de falta de voluntaris i, finalment, va caure en l'oblit. **"Penso que és un descuit; ens estimem molt els nostres símbols, però, a l'hora de la veritat, moure'ls i traure'ls dóna faena"**, concreta.

L'esquelet de la cucafera va aparèixer en un racó d'un túnel de l'antic balneari en dos mòduls partits i ha sigut composta de nou basada en el llibre de Joan Moreira *Del folklore tortosí. Costums, ballets, pregàries, parèmies, jocs i cançons del camp i de la ciutat de Tortosa*. Pel cap de fusta i el ferro de l'estructura, la cucafera podria ser de l'època dels primers gegants, del 1858, creats en honor a la reina Isabel II, que va ser major-

doma de la ciutat per les festes majors aquell any.

L'esquelet no és l'única part recuperada d'aquesta cucafera. Fa vuit anys, en un trasllat de magatzem de la brigada municipal ja va aparèixer el seu cap, avui convenientment restaurat i exposat al saló Verd de l'ajuntament de Tortosa, on també es pot veure el següent festiu de la ciutat en miniatura.

A partir del dia 4 de setembre, l'esquelet d'aquesta cucafera estarà exposat a la llotja del parc, la Casa dels Gegants. Pel que fa a la lona que cobreix les altres cucaferes, és probable que la d'aquesta tercera ja no es pugui recuperar. Tomàs apunta que **"segurament es va desar a banda i s'ha desfet amb el temps; les lones de les cucaferes actuals s'han renovat, com a mínim, tres vegades en els últims 25 anys"**.

La cucafera, mescla entre tortuga i cocodril, és l'element més emblemàtic de Tortosa. El cap és de fusta tallada i el cos, de metall, recobert amb una lona policromada que imita la closca d'una tortuga. Els seus orígens es remunten a l'Edat Mitjana. La llegenda explica que una tortuga marina va quedar embarrancada a l'Ebre i els pescadors la van reproduir per lluir-la en la festivitat del Corpus.

Les dos cucaferes actuals es poden veure a la llotja del parc juntament

amb els gegants jueus, Caxixa i Bonjhuà; els cristians, Rufo i Rufi; els àrabs, Nabil i Zoraida, i els creats posteriorment amb motiu de la Festa del Renaixement, Cristòfor Despuig i Mariana Curto.

"De moment estarà exposada perquè la gent la pugui veure i saber què amaga una cucafera sota la pell tortugada, qui sap si en un futur podríem tornar a fer una lona i recuperar la sortida de les tres cucaferes" diu Tomàs. ■